

virkning på behandlingssituasjonen og prognosen. Temaet er i og for seg viktig, men kapitlet virker noe kunstig i denne settingen. Hele delen kunne med hell vært inkludert i det innledende kapitlet gjeldende anamnese og preoperativ planlegging.

Det er vanskelig å sette denne boken i bås og den faller dessverre mellom flere stoler. Den karakteriseres lettere som et atlas i kirurgiske teknikker enn en lærebok i kirurgi. For tannlegestudentene inneholder den mange flotte illustrasjoner og beskrivelser av kirurgiske teknikker. I tillegg er viktige behandlingsprinsipper i traumatologien uteblitt og man beskriver teknikker som ikke lenger er up to date etter norsk standard. For allmennpraktiserende tannleger med interesse for den toalveolær kirurgi og implantatbehandling er nok boken av en viss verdi,

men nærmer seg et bomkjøp da den ikke støttes av gjeldende norske behandlingsprinsipper og mangler en fullgod beskrivelse av oppfølging og behandling av komplikasjoner ved implantatbehandling inklusive periimplantitt.

Totalt sett er boken en billedlig pen framstilling av kirurgiske teknikker, men uten det store innholdet.

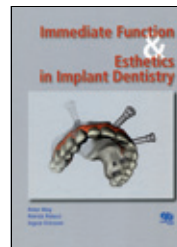
Ketil Moen

*London; Quintessence Publishing Co. Ltd.
2009. 483 sider. ISBN 978-1-85097-184-9*

God manual för användande av NobelGuide-system

Peter Moy, Patrick Palacci and Ingvar Ericsson:

Immediate function and esthetics in implant dentistry

Boken vänder sig till alla som arbetar med implantatbehandling, i alla led från de som utför kirurgin till de som framställer den slutliga protetiska

konstruktionen. Den är rikt illustrerad med schematiska bilder blandat med kliniska, och fall som även följs upp med röntgenologiska bilder. De tre huvudförfattarna har lång och omfattan-

de såväl klinisk som vetenskaplig erfarenhet av ämnesområdet implantologi. Boken består av sammanlagt åtta kapitel där ytterligare fem medförfattare medverkar i vissa kapitel. Hela implantatbehandlingen beskrivs i detalj, från planering till genomförandet av kirurgi, vidare till de svårigheter som kan uppstå, kirurgtekniska fördelar med NobelGuide-systemet, estetiska problem och den protetiska utmaningen samt färdigställandet av konstruktionen. Boken slutar med en konklusion och ett register.

I det första kapitlet ges en grundlig genomgång från tiden då allting började med professor Brånemarks första kliniska studie med historik, forskning och utvecklingen av den osseointegrerade fixturen till nutida synsett samt implantatbehandling. En genomgång görs av de olika teknikerna som används i dag; de olika definitionerna vad gäller enstegskirurgi, tvåstegskirurgi, inläkning och belastning såsom skillnaden i begreppen *immediate*, *early* och *delayed loading*. Utvecklingen från traditionell tvåstegskirurgi med 3–6 månaders inläkning till enstegskirurgi med direkt belastning belyses och beskrivning görs av vilka möjligheter som finns i dag.

I nästa kapitel ges bakgrunden till NobelGuide-systemet, behovet av ett verktyg att positionera implantaten i ett optimalt läge för den framtida protetiska konstruktionen som då kan färdigställas innan fixturerna är installerade. Kirurgisk guideskena framställs efter planering av implantatens önskade positioner i ett dataprogram där CT kartläggning av käkarna lagts in. Man menar att detta verktyg behövs för att möta större krav från bland annat patienter som har svårt att

acceptera en lång inläkningstid med provisorisk lösning. Det främsta målet med systemet är att via CT framställa en guideskena som försäkras om en förutbestämd optimal fixtur placering.

Tredje och fjärde kapitlet tar rent konkret upp den kirurgiska planeringen där två kliniska fall får exemplifiera arbetsgången vid olika typfall. Där varvas schematiska och kliniska bilder med digitala röntgenbilder, på ett mycket illustrativt och pedagogiskt sätt. Man visar hur den kirurgiska behandlingen går tillväga, diskuterar benförlust och visar hur systemet är användbart vid benförlust. Genom ett kliniskt fall visas att man tack vare planering i dataprogrammet kan förutse om zygomatixfixturer bilateralt kompletterat med några korta fixturer i fronten kan vara framgångsrikt.

Femte kapitlet tar upp estetiska frågeställningar och framförallt i «the esthetic zone». Olika parametrar som kan påverka det estetiska slutresultatet diskuteras, gällande hårdvävnad och mjukvävnad, i partiella fall med angränsande tänder, läpplinjen etc. Behandlingsplanering vid olika typer av tandlöshet i «the esthetic zone» varvat med illustrativa schematiska bilder som visar mjukvävnadsplastik steg för steg.

Det sjätte kapitlet behandlar framställningen av den protetiska konstruktionen vid användande av NobelGuide-systemet och som i tidigare kapitel är det rikt illustrerat och pedagogiskt steg för steg i de olika behandlingssekvenserna.

Det sjunde kapitlet tar upp komplikationer som kan uppstå, och hur man bäst undviker dessa. I det sista och åttonde kapitlet har författarna samlat sina erfarenheter av att försöka nå sina

uppställda mål och räknar upp de fördelar som man anser verktyget och hjälpmedlet det datorbaserade planeringsprogrammet har.

Det är en mycket illustrativ och bra bok som behandlar hela implantatbehandlingen från början till slut med hjälp av NobelGuide-systemet, beskriver dess användbarhet och förklarar bakgrunden till konceptet på ett lättförståeligt sätt. Rubriken är dock lite missvisande eftersom den inte innehåller namnet NobelGuide. Visserligen finns en illustration av en guideskena, men mer korrekt vore nog att redan i rubriken ge läsaren en rätt bild av innehållet. Det är huvudsakligen en manual för användandet av NobelGuide-systemet från planering av kirurgi till färdig protetik. Man visar NobelGuide-konceptets användbarhet för att optimera slutresultatet, ger klinikern ett verktyg för att använda sig av de moderna tankegångarna med direkt eller tidig belastning, utnyttja benet optimalt etc. Innehållet i de olika kapitlen överlappar varandra något, varför en del upprepningar görs. Illustrationer och kliniska bilder är vackra och skickligt framtagna. Kapitlet om de komplikationer som kan uppstå är mycket givande och lärorikt.

Boken rekommenderas till alla som arbetar med implantat och implantatbehandling oavsätt på vilken nivå man befinner sig och som vill förkovra sig i det datorbaserade planerings- och behandlingsprogrammet NobelGuide.

Monica Gordh

London: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2009. Sideantall: 108. Inbunden. Cikra 300 illustrationer. ISBN-978-1-85097-173-3